

VILNIS

LIETUVIŲ LIAUDIES LAIKRAŠTIS
LITHUANIAN NEWSPAPER
3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Telefonas: [312] 842-7325

VOLUME LXVI Nr. 16

KETVIRTADIENIS, RUGSĖJO (SEPTEMBER) 25, 1986

KAINA 25 c.

Kasdien

**PRIESCHEMINIAI KOSTIUMAI
RIMTAS SUSIRŪPINIMAS
REIKALAUJA LIKVIDUOTI
SVARBUS PAREISKIMAS**

Pentagonas užsakė pagaminti Japonijoje didžiulį kiekį priešcheminių kostiumų. Taip rašo tenykštis laikraštis "Hihon Keidzai". Juos parengs Japonijos kompanija "Tojobo", susitarusi su JAV nacionalinės gynybos valdybos specialistais.

Šis užsakymas rodo, kad JAV karo šalininkai tikrai ruošiasi prie nuodingų dujų vartojimo.

JAV ir TSRS jau yra pasiruošusios branduoliniam karui. Jos jau kalba apie sustabdytą tolimesnės ginkluotės ir net apie branduolinių ginklų sumažinimą. Tuo pačiu metu Didžioji Britanija, Prancūzija ir kitos didesnės Europos valstybės imasi gaminti branduolinius pabūklus ir tikisi, kad iki 1995 metų jos gali padidinti net keturis kartus strategines branduolines pajėgas.

Grupė JAV karo ekspertų ir šiaip rimtų mokslo vyrų kalba, kad Europos branduolinių pajėgų didinimo apribojimo problemą reikia išspręsti arksčiau, o ne laukti kada jau bus per vėlu.

Filipinų liaudis kelia klausimą, kad būtų likviduotos JAV karinės bazės Filipinų teritorijoje, nes jos simbolizuoja atvirą JAV kišimąsi į jų vidaus reikalus.

Toks reikalavimas buvo pakeltas įvykusiame posėdyje Kabanatuano mieste. Dabartinė Filipinų prezidentė Corazon Aquino pasakė, kad ji planuoja pakelti bazių klausimą pavesti spręsti tautai, kad plebiscito keliu liaudis tą reikalą išspręstų.

Minėtas jos pareiškimas buvo duotas prieš atvykimą į JAV. Jai atvykus ir pasimačius su prezidentu Reaganu bei gavus iš jo pažadą duoti šimtą milijonų dolerių, o vėliau JAV Kongresui pažadėjus duoti du šimtus milijonų dolerių paramos Filipinams, prisibijoma, kad prezidentė nepakeistų savo nuomonės.

Prezidentė taipgi dalyvavo Jungtinėje Tautose ir prašė tas šalis, kur buvęs diktatorius F. Marcos pasiuntė pagrobtą iš liaudies turtą, kad grąžintų Filipinams ir tuo būdu prisidėtų prie nualintos šalies gyvenimo atgaivinimo.

Filipinuose veikianti Komunistų partija griežtai stato reikalavimą, kad besąlyginiai būtų likviduotos JAV karo bazės ir tuo būdu būtų pašalintas karo pavojus.

Rugsėjo 14 d. Vilniaus "Tiesoje" skaitome, kad Austrijoje, Vienos mieste vykstančioje tarptautinėje

Pašnekesys su naujuoju "Gimtojo Krašto" redaktorium Algimantu Čekuoliu

Į 54 pasaulio šalis iškeliauja Lietuvoje leidžiamas savaitraštis "Gimtasis kraštas". 32-ąjį jo numerį pasirašė naujas redaktorius Algimantas Čekuolis. "Vilnius" ir "Laisvės" bendradarbis Pranas Karlonas susitiko su "Gimtojo krašto" naujuoju redaktoriumi ir paprašė atsakyti į klausimus.

— Lietuvoje gerai žinomas įdomus rašytojo ir žurnalisto Algimanto Čekuolio gyvenimas. Ilgus metus dirbote užsienyje ir štai dabar matome sugrįžusį. Kokios šio apsisprendimo priežastys?

— Kiekvieno žmogaus biografija turi savo natūralią raidą. Man jau 54 metai. Turiu sūnų, kuris TSRS ambasados mokykloje baigė keturias klases. Suprantama, tai ne lietuviška mokykla. Sūnui reikia mokytis lietuviškoje. Tai pirmoji priežastis. Antra, norisi daugiau padirbėti literatūros srityje. Trečia, nenoriu į Lietuvą grįžti pensininku.

— Kodėl būtent atėjote į "Gimtąjį kraštą"?

— Tai vienas įdomiausių Lietu-

parodoje (vadinamoje mugėje) daug ploto skiriama Lietuvos TSR ekspozicijai.

"Šiais metais Lietuvos TSR demonstruoja čia pramonės ir žemės ūkio produktų pavyzdžius, mokslo ir technikos laimėjimus. Tarp eksponatų — Vilniaus "Komunaro" gamyklos staklės, įvairūs įrankiai pramonei ir namų apyvokai, vibrotechnika, buitiniai šaldytuvai ir siurbiai, dviračiai ir baldai, televizoriai ir magnetofonai, sodo inventoriai, medicinos įrenginiai. Didelį susidomėjimą kelia stendai, kuriuose eksponuojami audinių pavyzdžiai ir vietinės pramonės įmonių gaminiai — keramika, šiaudelių dirbiniai, gintaro papuošalai".

Ypač didelį vieniečių ir Austrijos sostinės svečių populiarumą pelnė reguliariai rengiamas Lietuvos ekspedicijos teritorijoje madų demonstravimas.

Daugelis skaitytojų teiraujasi, kodėl pavėlavome išleisti šį numerį. Priežastis: vyr. redaktorius S. Jokubka negrįžo į darbą. Jis pažadėjo grįžti į darbą rugpjūčio 25 d., bet kol kas negrįžo. Sako, kad jam reikalingas ilgesnis poilsis. Taip gydytojas nusprendęs. Reikia manyti, kad neužilgo grįš ir laikraštis vėl išėdinės kaip būdavo anksčiau.

J. Marazienė

Algimantas Čekuolis

vos laikraščių ir gali tokiu likti, nors geriau, kad pasidarytų dar įdomesniu. Todėl darbas viliojantis. Vacys Reimeris, įžymusis mūsų poetas, išrinktas Lietuvos TSR Taikos gynimo komiteto pirmininku, paliko gerą tvarką, gražiai atrodantį ir populiarų leidinį. Redakcijoje dirba profesionalus, viešingas kolektyvas.

— Ar galvojate ką nors keisti laikraštyje?

— Pasakysiu atvirai: laikraštis atlieka savo funkcijas, tai savotiškas tiltas tarp Lietuvos ir jos išeivijos. Tokiu tiltu jis ir pasiliks. Jeigu mums, visam redakcijos kolektyvui ir man laikui bėgant pavyks, skaitysim, kad savo svarbiausią užduotį įvykdėm.

— Norėtumėte apie tai konkrečiau išgirsti.

— Manau, jog šis laikraštis turi tapti labiau laikraštišku: pirmoje eilėje informuoti, o tik antroje, ir ne visada, reikšti savo nuomonę. Galvojame daugiau spausdinti fotoreportažų apie svarbius įvykius Lietuvoje bei apie kiekvieną jos rajoną. Pradėsime seriją "Su saule per Lietuvą". Straipsnius, apybraižas apie įdomius lietuvius, mokslo, meno, kultūros, technikos žmones kiek gimtajame krašte, tiek išeivijoje. Spausdinsime svarbesnių ir įdomesnių visos mūsų spaudos straipsnių santraukas, nevensime ir kritiškų — kokia yra Lietuva, tokią ir rodysime. Tarp kitko, dėl to "G.K." galėtų tapti labiau įdomiu ir Lietuvos skaitytojui, kuris tiesiog nespėja perskaityti visos mūsų gausios spaudos, visų žurnalų, respublikinių ir rajoninių laikraščių. Lituaniškos ir mūsų tautos istorijos tema turi būti nuolatine šio laikraščio puslapiuose, ir ypač jo angliškajame skyrelyje, kurį — tikimės — pasi-

žiūri žmonės, mažai žinantieji apie mūsų kraštą. Mano supratimu tai laikraštis apie Lietuvą ir lietuvius.

Skaitau, jog atėjo laikas kritiškai pažvelgti su kuo, dėl ko ir kaip šis laikraštis polemizuoja. Abejojau, kad jis turi būti tarytoju, prokuroru ir teisėju vienu metu. Jo funkcijos kitos — pateikti skaitytojui objektyvią informaciją, o teisėju tebūna istorija. Siūsdamas rankraštį į spaustuotę aš bandau susimąstyti: o kaip jis skambės, kokių jį žmonių matys archyvuose po 50-ties metų? Neatsisakome ir niekada neatsisakysime mūsų principinių, tarybinių, klasinių, taikos gynimo ir tautų draugystės pozicijų. Jeigu išeivių leidinys arba kuris nors "balsas" neluos, šmeiš, kurstys — tą ir parodysime. Tik manau, kad barmiai tarp dviejų mūsų tautos grupių, lietuvių gimtinėje ir lietuvių išeivijoje, dabar turėtų būti traktuojami kiek kitaip negu prieš porą dešimtmečių. Gyvenimas įrodė, kad kurdami Tarybų Lietuvą mes buvome teisūs. Man, grįžusiam iš darbo užsienyje, gal ryškiau negu kitiems matosi, kaip ji pagražėjo, kokia turtinga, stipri, tvarkinga, išprususi tapo. O kokie žmonės išaugo! Ką ten "pirmoji karta" nuo arklo!... Trečioji karta nuo traktoriaus — tai mažiausia. Jau tarybinių daktarų, agronomų, rašytojų vaikai ir net anūkai architektais bei mikrosistemų specialistais tapo. Būtent jie, laisvi nuo karo ir kitų traumų, gavę visuotinį ir vieną iš geriausių pasaulyje išsilavinimą, išeina dabar į pirmąjį planą, yra kupini kūrybinės ir — kodėl ne? — taip reikalingos kritinės dvasios. Jie nei nutautės, nei masiškai svetur laimės ieškos. Tai yra Lietuva. Todėl mes, gimtinėje, galime būti kilnūs ir taurūs, netgi išmukti dovanoti tiems, kurie vis dar nesupranta, kaip istorija pasisuko. Turime puoselėti kas mus jungia, o ne ieškoti progų įgelti vieni kitiems. O mus jungia svarbiausi žmogui dalykai: meilė protėvių žemei, viena kalba ir vienas kraujas. "Gimtasis kraštas" stengsis dirbti ta kryptimi, statyti tiltus ir žiūrėti, kad ant jų neatsirastų spygliuotų vielų užtvartos. Tikiu, kad mūsų kolegos, išeivijos žurnalistai, neri to paties ir kad jiems pavyks savo nerus įgyvendinti. Be šitokių tiltų Lietuva išliks, gal mums kiek nykiaus bus, bet išeivijos dienos taps daug trumpesnėmis.

Mano žurnalistinis darbas užsienyje, federalinis jo charakteris nedavė daug progų susitikti su mūsų išeiviais, nei vienos, nei kitos pakraipų. Niekada neieškodavom tų progų — nebent keliai sueidavo atsitiktinai arba būdavau kviečiamas.

(Nukelta į 3 pusl.)

VILNIS

Lithuanian Peoples' Bi-weekly (659-780)

Published bi-weekly, Thursday, except when preceded by a Holiday, by the Workers Publishing Association, Inc.
Subscription rates in United States: one year \$15.00; Chicago \$17.00; Canada, and other foreign countries — \$20.00.

POSTMASTER: Send address changes to the
VILNIS—3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 Phone 842-7325
Second-class postage paid at Chicago, Illinois (U.S.P.S. 659-782)

Pasiruošimas branduoliniam karui tęsiamas

Nors vis kalbama apie abiejų didžiųjų valstybių susitarimą, bet po JAV rugsėjo 5 d. pravešto bandymo Cape Canaveral, Floridoje, Deltos raketos, kurios pagaminimas kainavo 45 milijonai dolerių, karo šalininkai smarkiau pradėjo kalbėti apie pasiruošimą prie "žvaigždžių karo". Jie net su dideliu malonumu šūkauja, kad šiais metais neįvyks didžiųjų susitikimas. Kartu džiaugiasi, kad Deltos raketa, kuri esanti 116 pėdų ilgio, pakilusi 255 mylias virš žemės, pataikė į NASA paleistą Aries raketą ir jos abi viena kitą sunaikino.

Sveikai galvojantis žmogus gali suprasti, kiek padarė šaliai nuctolių tik vienas toks išbandymas. Be to, ką jis žada žmonijai. Bet, deja, vis dar randasi JAV-se žmonių, kurie į visa tai žiūri kaip į kokį menkniekį, neskaitant tų, kurie pasinėrę iki kaklo troškulyje sunaikinti savo priešus, nors tam reiktų sunaikinti ir mūsų planetą bei visą žmonių. Tačiau yra ir sveikai protaujančių žmonių, kurie nori pastoti tam baisūnui kelią. Prieš kiek laiko net rimtesni dvasiškai pradėjo griežčiau protestuoti prieš pasirengimą prie branduolinio karo.

Ir Japonijos mokslininkų grupė rimtai susirūpino, kad JAV "strateginės gynybos iniciatyva" žymiai padidina termobranduolinio karo grėsmę, kuri gali sunaikinti žmonių civilizaciją. Jie pasakė, jog mokslininkų pareiga — neleisti, kad būtų įgyvendinta "žvaigždžių karo" programa. Taip pasakė Japonijos mokslininkai savo pareiškime, po kuriuo pasirašė 447 fizikai iš 20 skirtingų Japonijos universitetų ir penkių tyrimo centrų. Šie faktai patys už save kalba.

Prie progos reikia pažymėti, kad ir ne visi JAV mokslo žmonės pritaria pasiruošimui karui. Pastarosiomis dienomis atsistatydino iš pareigų vienas žymiausių mokslininkų Peter Hagelstein, kuris surado pagrindinius dėsnius atomo X-Ray laseriui panaudoti medicinos srityje. Livermore laboratorijoje jis dirbo su laserio projektu atominių ginklų srityje. Jo dėka atsirado masyvus kompiuterio kodas, pavadintas EFASER, kuris naudojamas laserio programoms. Po gilesnio išstbulinimo, jo išradimą pavadino "žvaigždžių karo" sistema. Šis mokslininkas, vos 32 metų, pasipriešino, kad jo išradimai būtų naudojami branduolinio karo tikslams ir atsisakė iš pareigų, nes jis nerėjo žmonijai gero, o ne pražūties. Nuo spalio pirmos dienos Peter Hagelstein pradės dėstyti Massachusetts Technologijos institute. Jis pareiškė, kad norėjęs dirbti žmonijos gėriui, o ne jos žudymui.

JAV privačios mokslininkų organizacijos pirmininkas John Pike irgi pasisakė prieš pasiruošimą "žvaigždžių karui".

Laikas karo priešininkams, kurie trokšta gyventi, kad išgelbėjus mūsų planetą nuo sunaikinimo joje gyvybės ir viso to, ką mokslas yra atsiekęs, stoti į neatlaidžią kovą ir reikalauti, kad mūsų šalies pareigūnai eity prie nusiginklavimo ir taikaus susitarimo su Tarybų Sąjungos pareigūnais ir tuo būdu išgelbėtų žmonių nuo sunaikinimo.

Egipto ir Izraelio vadų pasitarimas

Po penkių metų pertraukos vėl pradėtas pasitarimas Egipto ir Izraelio vadų. Po Izraelio 1981 m. bombardavimo Irako atominio reaktoriaus ir puolimo Libano 1982 m., tarp Egipto ir Izraelio buvo nutraukti santykiai, kurie buvo užmegzti Sadato ir Begino pasitarimuose.

Dabartiniame pasitarime dalyvavo Egipto prezidentas Hosni Mubarak ir Izraelio premjeras Šimon Peres. Pasitarimas vyko Egipte, Aleksandrijos mieste.

Prezidentas Mubarak pasakė, kad daug kalbėta palestiniečių reikalu, kurio išsprendimas yra gyvybinės reikšmės taikos reikalui.

Po dviejų dienų pasitarimo Izraelio premjeras grįžęs ir kalbėdamas per televiziją pasakė, kad surasta bendra kalba, o kas liečia palestiniečius, yra skirtumų, bet tame klausime yra bendras supratimas.

Egipto prezidentas sako, kad jis siūlė sudaryti Jordano ir palestiniečių konferenciją, kuri apimtų Jordaną ir West Bank — Jordano upės krantą, kur apsigyvenę palestiniečiai.

Sakoma, kad nutarta pasikeisti ambasadoriais, kurie buvo atšaukti.

Abiejų valstybių vadų pasitarimui pasibaigus, Izraelio premjeras Šimon Peres atskubėjo pas JAV vyriausybę pasitarimui. Aiškinama, kad tame pasitarime buvo keliamas klausimas sudaryti įvairių tautų komitetą, kuris vestų griežtą kovą prieš teroristus.

Egipto liaudis tam pasitarimui priešinga ir Kairo mieste įvyko didžiulės protesto demonstracijos, kurios atsuktos ne tik prieš Izraelį, bet ir prieš JAV, kurios palaiko Izraelio pusę.

JAV karinio jūrų laivyno sekretorius pranešė, kad JAV parduos Japonijai 38 raketinius įrenginius "Harpoon". Japonija už juos turėtų sumokėti 47 milijonus dolerių. Juos įtaisys karo laivuose.

Darosi aišku, kodėl Japonijos liaudis vis dažniau pasisako ir protestuoja prieš branduolinius ginklus Japonijos uostuose. Juk, jei ginklus ten gabena, valdžia kokius karo planus ruošia...

MASINIAI BANKRUTUOJA MAŽIEJI FARMERIAI

Nelabai seniai būdavo, išvažiavus iš miesto matydavosi šalikelėse prie nedidelių farmų stalai, apkrauti daržovėmis ir kitokiomis farmoje užaugintomis gėrybėmis pardavinėjimui pakeleiviams. Farmeriai iš to turėdavo papildomų pajamų nusipirkti druskai, cukrui, kavai ir kitokioms smulkmenoms. Dabar to nebėra. Tarnaudama didžiajam bizniui, valdžios administracija uždraudė, kad netrukdytų supermarketams. Jeigu farmeris nori prie savo farmos šalikelėje pardavinėti farmoje užaugintus produktus, privalo turėti leidimą, už kurį turi mokėti beveik tiek, kiek per vasarą surenka pardavinėdamas pakeleiviams pomidorus, agurkus, obuolius ir kitką, užaugintą farmoje.

Kaip atsimena senosios kartos žmonės, prieš keliasdešimt metų traktoriais žemę kultivuodavo tik didieji farmeriai, mažieji farmeriai apsieidavo arkliais. Mažųjų farmerių farmos būdavo išdalintos į mažus laukus įvairioms kultūroms savo reikalams. Maitindavosi jie beveik vien tik farmoje užaugintais produktais: moterys konservuodavo daržoves, vaisius, kai kurios netgi duoną kepėdavo namie. Iš maisto produktų mieste pirkdavo tik, kas būdavo būtinausia. Jeigu nuo prasimaitinimo likdavo vienas kitas ar keli bušeliai kukurūzų bei kitokių grūdų, bulvių bei agurkų, veždavo žemės ūkio produktų supirkėjams arba patys supirkėjai atvykdavo į farmą parsigabenti. Dabar su atlikusiais farmeriui keliais bušeliais kukurūzų bei kitokio javo supirkėjai nebesipėkvoja. Reikia į jų sandėlius pristatyti šimtais bušelių bei tonomis. O kad užauginus kurios nors kultūros daug, mažieji farmeriai savo farmas turi paversti atskirų kultūrų farmomis kaip kukurūzų, pupelių ir kitokių kultūrų farmomis. Kad darbo našumas būtų toks, kokį išspaudžia didieji farmeriai iš samdinių, reikia turėti traktorius ir kitokios žemės ūkio technikos. Traktorių turėti vienos šeimos farmos farmeriui, tai ne arklį turėti! Arklį gali užsiauginti, paganyti ganykloje, prižiūrėti jam šieno. Traktorius reikia pirkti, reikia pirkti jam benzino, kiek padėvėtas pradeda gesti, reikia taisyti.

Vienos šeimos farmos farmeris turi suktis, kad pragyventų nedidelėje farmoje. Už viską, ko reikia farmeriavimui, reikia pinigų, kartais netgi maistui. Dėl ligos ar dėl kitko atsiradus nepritekliui, bankai mielai skolina bile užsėti farmos laukai, nežiūrint koks bus derlius. Laimė, jeigu esti geras derlius, farmeris išsikasa iš skolos, bet jeigu dėl klimatinė sąlygų derlius mažesnis už vidutinišką — bankui nepasiteisinsi. Laiku neatmokėjai paskolos, bankas uždaro farmą ir parduoda iš varžytinių. Vadinasi, farmeris subankrutavo.

Taip mažieji farmeriai ir varosi nuo koto, bet dar labiau varosi dėka prez. Reagano administracijos žemės ūkio ekonomikos politikai, kad stambieji farmeriai stambėtų, o mažieji silpnėtų ir išnyktų. Pavyzdžiui, per pastaruosius dvejus metus subankrutavo mažiau-

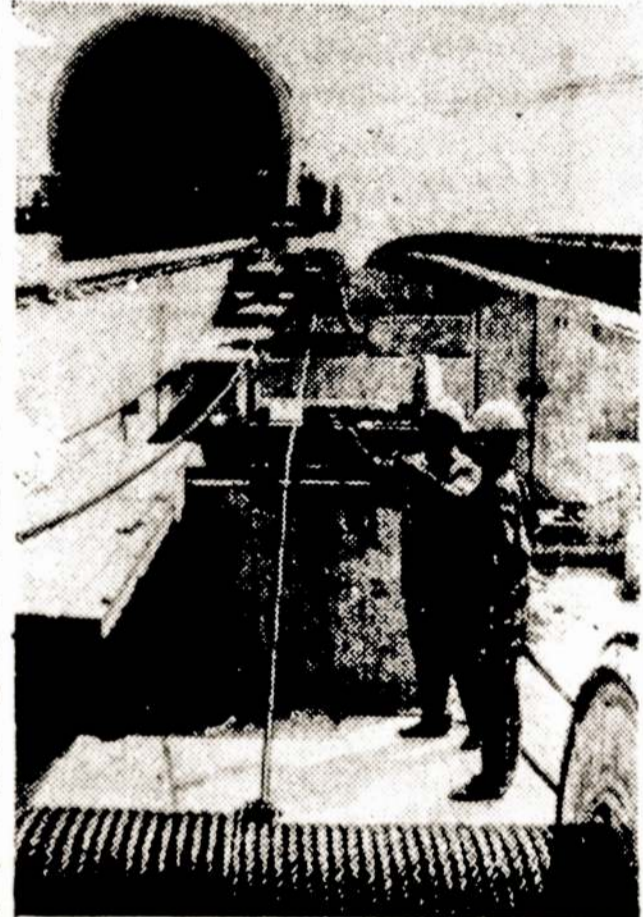
sia 40,000 mažųjų (vienos šeimos farmos) farmerių. Nejaugi jų derliai buvo mažesni už vidutiniškus? Ne. Kaip pasakoja vienas South Carolinos farmeris "Peoples Daily World" laikraščiu, 1948 metais farmeriai už bušelį kukurūzų gaudavo \$2. Praėjus ketveriems metams, už traktorių dar tebemokėjo \$1,045, už toną trąšų — \$30, už benzino galoną — 15 centų. Dabar už kukurūzų bušelį begauna \$1.60, o už traktorių jau turi mokėti \$7,500, už trąšų toną — \$200, už galoną benzino — dolerį. Štai kur pakastas šuniukas, kad mažieji farmeriai bankrutuoja.

Didžiosios depresijos metais farmeriams buvo sunku, pasakoja iš Wisconsin valstijos farmeris Russell Likeness, bet palyginus kas buvo farmeriams per Didžiąją depresiją, dabar daug sunkiau. Tada žemės ūkio produktai irgi buvo pigūs, bet ir kitkas buvo pigu. Gi dabar viskas čina brangyn, o žemės ūkio produktai pigyn. Ir anot jo, prez. Reagano administracijos žemės ūkio ekonomikos politika pralenkia Hooverio politiką.

Tiesa, valdžios administracija, kad taip sparčiai nepigėtų žemės ūkio produktai, farmeriams už neužsėtus lauko plotus moka. Bet kiek moka?! Visos Amerikos farmeriams už neužsėtus lauko plotus išmoka tiek, kiek kaštuoja vienas bombonešis. Arba paimkime išskyrimus iš valstybės biudžeto. 1985 metais Pentagonui buvo išskirta \$265 milijonai, tuo tarpu žemės ūkio programai vos \$18 milijonų. Na, ir kaip farmeriai gali nebankrutuoti, kai valdžios administracijai svarbiausia yra ginkluotis?

Bankrutuoja vienos šeimos farmos farmeriai tūkstančiais. Palikę savo farmas, iš kurių pragyveno, keliasi į miestus ar kur kitur įsikurti į proletarų gretas, kuriose jau ir taip ankšta, kai šalyje yra milijonai bedarbių, arba pereina gyventi į skurdžių armiją iš socialinio aprūpinimo pašalpu.

S. J. Jokubka

Kaišiadorių hidroakumuliacinės elektrinės statytojai pradėjo montuoti didelio skersmens vamzdžius, kuriais į viršutinį baseiną iš Kauno marių bus keliamas vanduo. Tekėdamas žemyn, jis suks turbinas.

Transportuojamas į savo vietą didelio skersmens vamzdžio pirmasis segmentas.

V. Usinavičiaus nuotrauka
Vilnis, 1986 m. rugsėjo 25 d.

Taika — Šventa kiekvieno pareiga

Lietuvos TSR Taikos gynimo komiteto pirmininku tapo respublikos nusipelnęs kultūros veikėjas, Džavaharolo Neru premijos laureatas, Indijos bičiulių sekcijos pirmininkas poetas Vacys Reimeris. Siame poste jis pakeitė daugiau kaip dešimtmetį išdirbusį liaudies rašytoją Juozą Baltušį, kuris, sulaukęs 77 metų, nutarė visiškai atsidėti kūrybiniam darbui. Vacys Reimeris, kalbėdamasis su žurnalistu Algimantu Degučiu, pasakė:

— Kova už taiką sudėtingu mūsų planetos gyvenimo laikotarpiu, — šventa visų ir kiekvieno pareiga. Todėl aš labai džiaugiuosi, kad man patikėtas toks garbingas postas. Kita vertus, atsakomybė didėja ir todėl, jog pakeičiau mūsų visų mylimą ir gerbiamą rašytoją Juozą Baltušį, kuris labai daug padarė plėsdamas Lietuvos taikos šalininkų judėjimą. Šiandien mes didžiuojamės, kad Nemuno krašto žmonės — darbininkai, valstiečiai, inteligentija vieningai pritaria Komunistų partijos ir tarybinės vyriausybės pastangoms išsaugoti Žemėje taiką. "Vilnius, T. Kosčiūškos 36, Taikos gynimo komitetui" — šiuo adresu kasdien ateina dešimtys laiškų ne tik iš respublikos, bet ir iš užsienyje gyvenančių tautiečių. Laiškų mintis viena — žmonijai reikalinga taika. Pelnytą žmonių pasipiktinimą kelia Nevadoje atliekami branduolinio ginklo bandymai. Juk negalima kalbėti apie taiką, žvanginant ginklais.

Tarybų šalis vienpusiškai nutraukė atominio ginklo bandymus, priėmė milžinišką ekonominio ir socialinio vystymo programą. Atvykite pasižiūrėti mūsų miestų ir kaimų: vienos statybos, kur bepažvelgsi. Ilgus metus vadovavęs

"Gimtojo krašto" laikraščio redakcijai, susitikdavau su daugeliu užsienyje gyvenančių tautiečių, kurie be išimties džiaugėsi mūsų laimėjimais. Būčiau nenuoširdus, jeigu pasakyčiau, kad neturime bėdų. Jų yra. Tai ir prasta kai kurių prekių kokybė, atskirose įmonėse pasenusi technika, kritikuotini ir mūsų mokslininkų darbai, neturintys praktinės reikšmės. Tačiau visi tarybiniai žmonės vieningi bendrame tikslu — sukurti komunistinę visuomenę ir išsaugoti taiką.

Ir ne vien tik žodiniu pritarimu. Viena iš taikos judėjimo reikšmės formų — įnašai į tokos fondą. Taikos gynimo komitete yra didelė knyga, kurioje registruojamos žmonių aukos. Skaitai juos, ir negali atsigėrėti žmonių kilnadvasišku. Antai "Lietuvos" ansamblio artistai taikos labui perdavė pelnytą premiją, Vilniaus kuro aparatūros gamyklos darbininkai šeštadienį dirbo nemokamai, o uždirbtas lėšas pervedė fondui. Vilniuje ir Kaune neseniai galima buvo pamatyti taksi su užrašu "Dirbu taikos fondui". Tokių pavyzdžių daug. Lėšos fondui perduoda ir pavieniai asmenys. Skuodo rajono "Lenino keliu" kolūkio kolūkietė Ona Vičiulienė paaukojo šventam taikos reikalui daugiau kaip 1000 rublių. Mūsų taikos fondai remia ir užsienyje gyvenantys lietuviai. Tik prieš keletą dienų apvalią sumą čekiu persiuntė mums tautietis iš Vokietijos Federatyvinės Respublikos P. Mažvydas.

Sunku šiuo neramiu laiku rasti abejingą žmogų. Juk žemė mūsų viena, ir jos nepakartojamas grožis, jos tobuliausio tvarinio — žmogaus gyvybė mūsų pačių rankose.

Jums kyla bevartant mūsų laikraštį. Ir todėl visus laiškus priimsime kuo nuoširdžiausiai ir skaitysime per padidinamąjį stiklą, stengsimės greičiau įgyvendinti tai, kas racionalu, kas praturtins mūsų laikraštį, o vadinasi, ir sutvirtins jo bičiulytę su skaitytojais kaip lietuviškoje išėivijoje, taip ir Lietuvoje.

Rūpestingai tvarko savo gyvenvietes Šiaulių rajono Bridų, Sutkūnų, Vijolių kaimų žemdirbiai, dirbantys "Pirmyn" kolūkyje. Jiems daug padeda kolūkio architektė, Kauno Antano Sniečkaus politechnikos instituto auklėtinė Virginija Taujanskienė. Pagal jos projektus statomas medicinos punktas, rekonstruojamas vaikų darželis, tvarkoma aplinka. Turtingas kolūkis statyboms ir aplinkos tvarkymui kasmet skiria milijonus rublių. (A. Dilio nuotr.)

Kas naujo mūsų Amerikoje

Ruošiasi taikos eitynėms

Visoje šalyje aktyvistai už taiką ruošiasi spalio 25 dieną masinėms eitynėms. Jos vyks visuose didžiuosiuose miestuose kaip Niujorke, Vašingtone, Čikagoje, Miemyje, Los Angeles, San Fransiske ir daug kur kitur. Ypač didelis sujudimas bus Niujorke. Čia taikos šalininkai spalio 23 dieną pasitiks atmaršuojančius nuo Pacifiko pakrančių garsiosios eitynės "Great Peace March" 700 dalyvių. Spalio 24 dieną yra Jungtinių Tautų diena. Šią dieną niujorkiečiai taikos šalininkai minės Dag Hammarskjöld plazoje mitingu, skirtu taikai.

Eitynių metu visur bus reikalaujama sunaikinti visi branduoliniai ginklai iki šio šimtmečio pabaigos, nutraukti JAV karą Centrinėje Amerikoje, nutraukti intervencija Vidurio Rytuose, nukreipti militarines išlaidas civiliniams reikalams, nutraukti bile kokius ryšius su Pietų Afrika ir eliminuoti rasizmą čia namuose Amerikoje.

Manoma, kad šios eitynės bus susijusios ir su besitartinančiais lapkričio mėnesį kongreso rinkimais. Niujorkiečiai ketina per eitynę pasisakyti prieš kietakaktį respublikoną kandidatą sen. Alfonse D'Amato. Kituose miestuose laukiama tokių pat pasisakymų prieš reakcininkus kandidatus.

Kad lengviau būtų susantažuoti

Pagal prez. Reagano pasiūlymą, kad jo tarnautojai turi pasiduoti bandymams ar jie nevartoja narkotikų, daug kur darbdaviai bei korporacijos pradeda tai praktikuoti. Eastman Kodak kompanija netrukus patikrins visus savo darbininkus, didžioje General Electric samdydama naują darbininką tikrins jo šlapumą. Darbininkas, rastas, kad jis yra vartojęs ar vartoja narkotikus bus paleistas iš darbo bei nepriimamas į darbą.

Nemaža profsąjungų, civilinių laisvųjų ir civilinių teisių vadovų prieš tokias darbdavių bei korporacijų ir kompanijų užmačias kovoja. Sako, jog tai yra triukas, kad lengviau darbininkas būtų galima susantažuoti arba kitaip pasakius, ne-

pageidaujamo darbininko bei tarnautojo atsikratyti.

Pensininkai už bandymų nutraukimą

Neseniai Long Beach mieste įvyko Kalifornijos valstijoje gyvenančių pensininkų suvažiavimas, kuriame dalyvavo mažiausia 500 delegatų, atstovaujančių 250 tūkstančių organizuotų pensininkų daugiau kaip šešiuose šimtuose organizacijų. Suvažiavimas užsiregistravo į taikos šalininkų sąjudžių gretas priimdamas rezoliuciją, reikalaujančią prezidentą Reaganą pasekti Tarybų Sąjungą ir nutraukti branduolinius bandymus. Girdi, išlaidos branduoliniams bandymams turi būti nukreiptos socialiniams reikalams.

Be šios rezoliucijos suvažiavimas užgryė dar 38 rezolucijas, kuriose pasisakė prieš Nikaragvos "contru" bile kokį rėmimą, ir kad Centrinėje Amerikoje politinės problemos būtų sprendžiamos Contadoros taikos procesu. Suvažiavimas paragino, kad būtų paskelbtos sankcijos prieš rasisinę Pietų Afriką ir iš tos šalies ištraukti amerikietišku korporacijų kapitalai.

Oro linijų darbininkams nekas

Prasti reikalai plieno pramonės darbininkams, kai pramonės baronai savo fabrikus varo nuo koto, nes importuodami iš užsienio daro didesnius pelnus. Tolygus nedarbas didėja ir automobilių pramonėje, kai vis daugiau įmones įvedama rabetų ir rinka vis labiau užkariauja importuotos automašinos.

Atėjo eilė ir oro linijų darbininkams. World Airways paleido iš darbo 1,500 tarnautojų, kiek anksčiau Eastern Air Lines paleido 1,534 darbininkus, Frontier Airline subankrutino.

Lėktuvais žmonių skraidymas nemažėja, didžiųjų oro linijų kompanijų akcijos brangėja, bet bėda yra ta, kad didžiosios mažasisias nukonkuruoja, o tuo tarpu nukonkuravusios darbo jėgos nedidina, išsiverčia su tiek pat darbininkų spausdamos juos labiau prakaituoti.

Paruošė S. J. J.

Kauno "Inkaro" gamyklos pionierių stovykloje "Kosmonautas" šią vasarą poilsavo 123 moksleiviai iš Gomelio 32-osios vidurinės mokyklos. Vadovaujami Vilniaus V. Kapsuko universiteto studentų, jie aplankė Vilnių, Trakus, pabuvojo Liaudies buitės muziejuje Rumšiškėse, nuoširdžiai bendravo su savo bendraamžiais iš Kauno.

Vilniaus universiteto trečiakursė Alicija Kvietkovska su jauniaisiais gomeliečiais.

M. Giedro nuotrauka

(Atkelta iš 1 pusl.)

Pastebėjau vieną: su individualiu lietuviu ir jo šeima, kokiai organizacijai ar gildijai jis nepriklausytų, suprasdavome vienas kitą iškart, pilnai ir iš pusės žodžio. Bet kai tas išėivis imdavo žvalgytis per petį į savo "institucijas", kalba tapdavo kaip žašino su gaigalu. Ar ne laikas mums išlipti iš tų trumpų vaikiškų kelnaičių?

Vienu svarbiausiu "Gimtojo krašto" tikslu ir ateičiai pasilieka bendradarbiavimas su pažangiais išėiviais. Jie nuostabūs žmonės. Be lėšų, priešiškoje atmosferoje, dažnai trūkdami išsilavinimo, padarė tiek daug lietuviybei išlaikyti išėivijoje, ypač Šiaurės ir Pietų Amerikoje! Jų taip ir nesugebėjo pralenkti vėlyvesnės ir labiau išprususios išėivių bangos. Užtenka prisiminti tą daugybę pažangių spaudos leidinių, jų chorus, sąjungas, vaikų mokyklas. Karo ir pokario metais, atplėsdami nuo savo burnos, jie padėjo Lietuvai — tai realiajai, esančiai, o ne kokiai nors įsivaizduojamai. To mes niekada neužmiršime.

Dėkoju "Vilnies" ir "Laisvės" redakcijoms už šio pasikalbėjimo iniciatyvą ir dar kartą noriu pareikšti, kad visi laisviečiai ir vilniečiai yra mielai laukiami ir bus širdingai sutinkami "Gimtojo krašto" redakcijoje. Iš jūsų laukiame patarimų, kritikos laiškų. Sunku mums iš redakcijos matyti, kas darosi ir kaip galvojama už 6 tūkstančių mylių. Nelengva suvokti, kokios mintys
Vilnis, 1986 m. rugsėjo 25 d.

Vilniuje kursai tęsis ir ateity

Vilniaus universiteto rektorius akademikas Jonas Kubilius.

[Pašnekesys su Vilniaus universiteto rektorium akademiku Jonu Kubiliu]

* * *

Lietuviškoje išeivijoje gerai žino, kad lituanistikos kursai Vilniaus universitete dirba vasaros metu. Todėl atrodytu, kad kalbėti apie juos ankstoka, o vistiek toks išankstinis pašnekesys neatsitiktinis — **Dar daug išeivijos jaunimo į juos nepatenka todėl, kad pavėluoja pateikti pareiškimus ir kitus dokumentus.** Ir štai mes pas Vilniaus universiteto rektorių, akademiką **Joną Kubilių.**

— Neseniai grįžau iš JAV, kur teko dalyvauti tarptautiniame matematikų kongrese. Jis vyko San Francisko priemiestyje, Berklyje. San Franciske ir jo apylinkėse lietuvių yra nedaug. Bet su jais per tą laką teko nemažai pabendrauti. Ir vienas pirmųjų klausimų man buvo apie lituanistikos kursus Vilniaus Universitete. Malonu buvo suprasti, kad kursai įgijo didelį populiarumą. O prisiminkim — pradžioje daug kas į juos žiūrėjo nepasitikdami, manė, kad, rengdami kursus, siekiame kažkokių keistų tikslų, kuriuos sunku net apibrėžti. Tačiau pačių kursantų atsiliepimai, apie jų organizavimą, pobūdį, apie turinį padarė juos labai populiariais.

— **Teko girdėti, jog nemažai norinčių dalyvauti kursuose nepatenka į juos dėl, sakytum, labai paprastų priežasčių — dažniausiai pavėluoja prisiųsti pareiškimus.**

— Prašyčiau, kad tie, kas ruošiasi kitais metais mokytis Vilniaus Universiteto lituanistikos kursuose pareiškimus atsiųstų anksčiau. Ne šiaip sau. Kad galėtume laiku išspręsti visus formalumus, susijusius su kursantų atvykimu į Lietuvą. Tuomet turėtume galimybę jiems anksčiau pranešti apie prie-

mimą mokytis kursuose, kas labai reikalinga, kad jie galėtų laiku susitvarkyti atostogas, įsigyti kelionės bilietus ir kita.

J. Kubilius nekonkretizavo šio paprasto, tačiau svarbaus dalyko. Todėl nuo savęs norėtume pridėti, kad lituanistikos kursai — kaip traukinys, jis nelaukia, kada bus užpildytas keleiviais, ir išvyksta pagal tvarkaraštį. Pasakė lyg ir paguodamas, jog kursai tęsis ir ateity, kad nepatekė į juos šiais ar ankstesniais metais, gali pateikti kitamet ar tolimesnėje ateity.

— **Paprastam priminti lituanistiniu kursų tikslus.**

— Svarbiausias kursų tikslas — padėti išeivijos jaunimui geriau pramokti lietuvių kalbos, o tie, kurie ją moka, pasitobulinti, dar geriau ją išmokti. Kursuose susipažįstama su Lietuvos istorija, geografija, su mūsų krašto darbotimi. Ir turbūt niekas iš atvykstančių pas mus užsienio svečių neturi tiek daug galimybių susipažinti su dabartine Lietuva, kiek jų turi kursų klausytojai. Juk turistai pabūna neilgą laiką, nespėja apsilankyti ir čia, ir čia. O kursų klausytojams be tradicinių, turistams įdomių vietų, parodome daugelį įstaigų, rengiame daug susitikimų su įdomiais žmonėmis, kursantai plačiai pavažinėja po Lietuvą. Praktinės kalbos juos moko kvalifikuoti, prityrę dėstytojai. O bendresnius dalykus skaito kvalifikuočiausi specialistai. Siemet, pavyzdžiui, įvairiausių mokslo sričių paskaitas skaitė profesorai, mokslų daktarai Vytautas Merkys, Zigmas Zinkevičius, Juozas Pikėlingis, Donatas Sauka, Aleskandras Girdenis, Vytautas Galinis, Aleksandras Vanagas. Beje, pridursiu, jog lituanistikos kursų kalusytojus aprūpiname kambariais studentų bendrabutyje, mokame jiems stipendiją, kurios užtenka

pragyventi mokymosi laiką.

Siemet užsienio jaunimo lituanistikos kursai Vilniaus universitete surengti dvilyktą kartą. Jie vyko liepos mėnesį — keturias savaites. Ar toks pats bus ir 1987-ųjų "Semestras"?

— Numatome tokį pat kursų terminą. Susidomėjimas jais, kaip minėta, didelis. Atvyksta įvairių profesijų, įvairaus išsilavinimo žmonių. Vieni lietuvių kalba moka geriau, kiti silpniau. Atsižvelgdami į tai, sudarome ir kursų programą. Išklausome kursantų pageidavimus ir stengiamės pagal galimybes pritaikyti prie jų.

— **Tekę girdėti pageidavimų kad, kursų trukmė būtų ilgesnė.**

— Reikia suprasti, kad kursai yra kursai. Ilgesnėms studijoms yra kitų būdų. Mes galime priimti ir studijuoti mūsų universitete. Tokių studentų iš užsienio turime. Iš Jungtinių Valstijų, iš Vokietijos Federacinės respublikos atvyksta pas mus lietuvių kilmės jaunuolių studijuoti medicinos, iš Lenkijos — dažniau humanitarinių dalykų. Yra galimybių pasitobulinti mūsų universitete ir jau baigusiems aukštąjį mokslą. Vilniaus universitete susiklostė mokslinių mokyklų, kurios turi tarptautinį pripažinimą ir kuriose yra ko pasimokyti. Mūsų užsienio tautiečius mielai kviečiame čia ir atvykti skaityti paskaitų.

Užrašė **Pranas Karlonas**

APYLINKĖJE — PENKI MUZIEJAI

Vasaros atostogų dienomis Jurbarko rajono Veliuonos vidurinės mokyklos mokytojas Stasys Liutviničiūsus tampa gidu — lyg į šį Panemunės miestelį atvykusių turistų grupes. Veliuona kiekvienais metais susilaukia daugiau kaip dešimt tūkstančių svečių. Mokytojui talkina ir kiti pedagogai, Petro Cvirkos kolūkio specialistai.

Veliuona turi ką parodyti turistams. Atkaklias lietuvių kovas su kryžiuočiais primena piliakalniai, kurie paskelbti istoriniu landšaftiniu draustiniu.

Apžiūrėjus piliakalnius turistai kviečiami į Veliuonos P. Cvirkos memorialinį ir kraštotyros muziejų, įrengtą buvusiuose dvaro rūmuose, kur veikė mokykla. Atkurta klasė, kurioje mokėsi lietuvių literatūros klasikas, saugomi jo rašyti diktantai, kiti mokymosi metus primenantys dokumentai. Pažintis su Petro Cvirkos vaikyste ir jaunyste tęsiama jo gimtajame Klangių kaime, rašytojo tėvų sodyboje. Tebėra Cvirkų gyvenamasis namas, klojimas, svirnas, baldai, namų apyvokos reikmenys. Svirne įrengtoje ekspozicijoje surinkta senovinių buitės rakandų, darbo įrankių, gautų iš apylinkės gyventojų. Apie rašytoją įdomiai papasakoja muziejaus vedėjas, jo jaunystės dienų draugas Kazimieras Staniulis.

Toliau ekspozicijos maršrutas veda į kitame apylinkės pakraštyje esantį Birbiliškių mišką. Apie hitlerinės okupacijos metais Raseinių ir Tauragės apskrityse veikusio "Keršytojo" partizanų būrio žygius primena išlikusi žeminė, Gausantiškių aštuonmetėje mokykloje įrengta ekspozicija.

Du visuomeniniai — literatūros ir gamtos muziejai veikia Veliuonos vidurinėje mokykloje. Viename — įdomi kolekcija knygų, laikraščių ir žurnalų, kurie spausdinti dar VIII amžiaus pradžioje, buržuazinės valdžios metais pagrindininkų leisti laikraščiai, atsišaukimai. Čia su-

ATSIŠVEIKINOM SU ONA SPAKAUSKAITE

Gedulo telegramos nuskriejo į Čikagą, kur gyvena Juozas Pečkaitis. 1986 metų liepos 19 dieną nusotojo plakusi Vilniuje gyvenusios jo venintelės sesers Onos Spakauskaitės širdis.

Ona Spakauskaitė gimusi 1917 metų liepos 17 dieną Šakių apskrities Salantų valsčiaus Santakų kaime. 1924 metais netekusi tėvo, Onutė jau nuo šešerių metų išėjo ganyti, padėjo motinai dirbdama samdine ir padiene darbininke. Jau tarybiniais metais Onutė baigė vakarinę vidurinę mokyklą ir 1960 m. neakivaizdiniu būdu įsigijo Vilniaus V. Kapsuko valstybinio universiteto diplomą. Vilniuje ji dirbo įvairiose įstaigose tarnautoja, pvz., Grožinės literatūros leidykloje "Vaga", žurnalo "Meno saviveikla" redakcijoje. Bene ilgiausia — nuo 1963 iki 1973 metų — Onutė dirbo Lietuvos TSR socialinio aprūpinimo ministerijoje. Iš čia ji išėjo į pensiją.

Onutė Spakauskaitė savo šeimos nesukūrė. Čikagoje gyvena jos brolis Juozas Pečkaitis. Antrasis Pasaulinis karas juodu buvo ilgam išskyręs. Suradę vienas kitą jie keitėsi laiškais, brolis keletą kartų buvo atvykęs pas seserį. Tai šildė ir giedrino Onutės dienas, padėjo jai nepasiduoti ją puolančioms ligoms. Jau daug metų ji gydė širdį, plaučius, kojų arterijas. Mirties prižastis buvo žarnyno kraujagyslių trombozė. Ona Spakauskaitė buvo pašarvota Vilniaus Ritualinių apeigų biuro salėje, liepos 22 dieną palaidota naujose Karveliškų kapinėse. Su Onute atsisveikino gražus būrys buvusių bendradarbių, draugų, giminių, susirinkusių iš Vilniaus, Kauno, Šakių, Vilkaviškio.

Nuoširdžią užuojautą reiškiamo Onutės broliui Juozui Pečkaičiui, netekus mylimos sesers.

Vilnius. **Emilija Kulakauskienė**

rinktos iš Veliuonos kilusių arba joje gyvenusių rašytojų, kultūros veikėjų knygos, publikacijų apie veliuoną ir Jurbarko rajoną rinkinys. Gamtos muziejuje — apylinkės augmenijos ir gyvūnijos pavyzdžiai.

Teminė ekskursija "Veliuonos žaliasis rūbas" atveda svečius į parkus, kur auga petys į petį medžiai — tulpamedžiai, maumedžiai, raudonieji klevai, kitokie augalai.

Z. Mikalauskas

Buvęs Panamos prezidentas pareiškė, kad jis priešinsis pasiūlymui leisti savoje teritorijoje ruošti JAV samdinius, taip vadinamus kontrevoliucionierius prieš Nikaragvą.

Kaip žinia, Panama yra Kontadoros grupės narė. Ji stovi už Centrinės Amerikos krizės sureguliuojamą diplomatinėmis derybomis, o ne žudynių keliu.

Vilnis, 1986 m. rugsėjo 25 d.

Kad laimėjus taiką, reikia dirbti

Pas mus Amerikoje ir Tarybų Sąjungoje prasidėjo kampanija parašams rinkti po peticijomis, kuriose reikalaujama uždrausti branduolinių ginklų bandymus, mažinti ar visiškai sunaikinti jau turinčius, ginklavimuisi išlaidas perkelti civiliniams reikalams ir plėsti JAV-TSRS people-to-people kontaktus. Ši kampanija parašams rinkti vyks iki kitų metų rugpjūčio 6 d. Po to, peticijos bus pasiūstos prez. Reaganui, generaliniam sekretoriui Gorbačioviui ir Jungtinių Tautų sekretoriui Javier Perez de Cuellar.

Po peticijomis pirmieji pasirašė neseniai Mississippi upe plaukiojusio Taikos laivo dalyviai. Pasirašymo metu laivo dalyvių amerikietis Alan Thomson pažymėjo, kad taikos trokštantys žmonės nori konkrečių ginklams sukontroliuoti, peticijos ir bus pareikšti šiuo reikalu susirūpinimą. Be to abiejų šalių žmonės yra ištroškę kontaktų people-to-people. Todėl nėra abejonės, kampanija parašams rinkti bus sėkminga abiejose pusėse. Taikos laivo tarybinių dalyvių vardu astronautas Gregory Grechko tarė, kad jo šalyje po peticijomis pasirašys visi suaugusieji, tai yra apie 100 milijonų žmonių.

Tenka pasakyti, kad astronautas Grechko neperdėjo taip pasakydamas. Tarybų Sąjunga žino kas yra karas, kokias kančias jis žmonėms sukelia. Per Antrąjį pasaulinį karą jie visa tai patyrė. Daugelis jų atsimena bombardavimus, išsigandusių vaikų klyksmus, neapsakomus sugriovimus. Be to, beveik kas antra šeima Tarybų Sąjungoje neteko vieno ar dviejų šeimos narių; viso

20 milijonų žmonių. Todėl ne truptų nenuostabu, kaip astronautas Grechko sako, kad jo šalyje po peticijomis pasirašys apie 100 milijonų žmonių.

Ant Amerikos nenukrito nė viena bomba, bet taikingoje liaudis, anot Allen Thomson, nori konkrečių ginklams sukontroliuoti. Išties, nežiūrint prez. Reagano administracijos užmačių be persto ginkluotis, nežiūrint užsipyrimo nenutraukti branduolinių sprogdimų, trukdymų Ženevoje susitarti dėl ginkluotės mažinimo, nežiūrint antitarybinės propagandos, visoje šalyje vyksta taikos šalininkų judėjimai, formuojasi branduoliniams ginklams išaldyti grupuotės, vyksta antikariniai piketai, demonstracijos, vis daugiau profsąjungų, bažnyčių ir šiaip organizacijų pasisako už taiką, ne vienas miestas pasikelbė nebranduoliniais. Todėl tenka laukti, kad ir čia, gal ir ne visi suaugusieji, kaip Tarybų Sąjungoje, pasirašys po peticijomis, bet tūkstančiai ir milijonai pasirašys, nes kaip tarybiniai žmonės, taip ir Amerikoje sveikai galvojęntys nori taikos, nori pareikšti susirūpinimą.

Parašai po peticijomis neateina ir neateis savaime. Juos reikia rinkti, eiti pas žmones, reikia dirbti. Amerikos pažangūs lietuviai už taiką, už ginklų sukontroliavimą. Nė vienas neatsisakys savo parašą padėti po peticiją. Tačiau to nepakanka, kad laimėjus taiką, ginklų sukontroliavimą. Reikia, kad kiekvienas būtų ir darbuotojas parašams rinkti. Tik darbu, darbu ir darbu taiką galima bus laimėti, o ne vien tik pritarimu taikos šalininkams.

J. Žaliukas

Lietuvos žemdirbystės instituto Dotnuvos eksperimentinio ūkio laukuose įvyko respublikinės artojų varžybos. Nugalėtojai apjuosti ažuolu vainikais.

Varžybų nugalėtojai Kėdainių rajono Krakių kolūkio artojas Albertas Marazas, Žemdirbystės instituto Vėžaičių filialo eksperimentinio ūkio mechanizatorius Petras Jankus, Radvilišio rajono Polekėlės tarybinio ūkio traktorininkė Lionė Rimkutė, Dotnuvos eksperimentinio ūkio traktorininkas Jonas Kišonas ir Biržų rajono "Vienybės" kolūkio mechanizatorius Povilas Baronas.

V. Usinavičiaus nuotrauka

USA-USSR DRAUGISKUMO KOMITETO KVIETIMAS

Penktadienį, spalio 3 d., atvyksta Tarybų Sąjungos artistai, kurie lankėsi Kanadoje. Jų sutikimui USA-USSR draugystės draugijos Chicagos komitetas ruošia šaunų balių Humboldt Civic Centre, 2757 W. LeMoynė, Chicago. Balius prasidės 12:30 val. Svečių sąstate yra ir lietuviai V. A. Bitinaitis, "Tėviškės" narys.

Bus puiki meninė programa, kurią išpildys tarybiniai svečiai. Dalyvauti kviečiami ne tik nariai, Vilnis, 1986 m. rugsėjo 25 d.

bet ir šiaip geros valios žmonės. Šia proga pranešu, kad spalio 26 d. 3 val. popiet atvyksta žymieji tarybiniai šokėjai — Moiseyev Dancers pasirodyti Arie Crown Theatre, McCormick Place. Norint dalyvauti užsakykite bilietus paskambinant 791-6000.

Lapkričio 16 d. aukščiau minėtas komitetas ruošia "Annual Peace Rally" Midland viešbutyje, Adams ir Wells St. Pradžią — 2 val. popiet.

Virš minėti renginiai svarbūs. Visi, kas galime, dalyvaukime.

V-tė

ONUTĖ PETRUTIENĖ GRĮŽO PO ILGŲ ATOSTOGŲ

Miela pažangietė, muzikė ir buvusi chorų vadovė Onutė Petrutiėnė-Peters buvo išvykusi į Boston, Mass., pas dukrą Jo Anna ir žentą Frank Chicco ir jų šeimą. Onutė ten svečiavosi ištisus du mėnesius.

Reikia tikėtis, kad Onutė, grįžusi į Čikagą, vėl stos prie atsakingų pareigų. Smagu jų matyti mūsų tarpe.

Vilnietė

P. J. RIDIKAS PARDAVĖ NAMĄ

Teko nugirsti iš pasitikiamų šaltinių, kad laidotuvių direktorius P. J. Ridikas pardavė savo namą, kuris radosi Bridgeporto kolonijoje. Kiek sužinojau, jis dabar dirbs bendrai su Lack, kuris randasi Marquette Parko kolonijoje, 2424 W. 69 St. Telefonas 737-1213.

Esant reikalui, jį rasite minėtu adresu.

Antanas

Kviečia

Laurence mieste, Kansas, taikos šalininkai, turi surinkę 4,000 parašų ant kortelių, kuriomis kviečiami prez. Reaganas ir M. Gorbačiovas susitikti jų mieste.

PRISIMINUS ADELĘ ZIKSIENĘ

Rugsėjo 17 d. sukanka 5 metai, kai nenujaustai ir netikėtai sustojo plakusi Adelės Zikšienės jautrioji širdis. Velionė, ilgus metus gyvendama Čikagoje, pavyzdinčiai ir daug veikė pažangių lietuvių šeimoje. Jaunose dienose dainavo choruose. Buvo pirmoji Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos protokolų sekretorė. Padedavo padirbėti "Vilnės" ir kitų pažangių organizacijų renginiuose. Jos gyvenimo draugas, vyras velionis Kazimieras Zikšas daugelį metų ėjo "Vilnės" bendrovės direktorių tarybos nario pareigas. Buvo šaunus piešėjas, tai, reikalui esant, paruošdavo puikius skelbimus ir kitka.

Nors jų jau nėra mūsų tarpe bet jų atlikti naudingi visuomeniškai darbai pasiliko neužmiršti ir likę draugai dažnai juos prisimena.

Lai jiems būna ramu ilsėtis Kalifornijos žemėje, toli nuo Čikagos. Mes jų atminimą aukštai vertiname.

Vyšnutė

Geras darbo rezultatais garsėja Lietuvos veterinarijos akademijos moko-mojo bandymų ūkio Romainių fermos Kauno rajone kolektyvas. Visos melžėjos — penkiatekstantininkų klubo narės. Čia dirbuojasi ir šio klubo prezidentė Lietuvos TSR valstybinės premijos laureatė Jolanta Olberkienė. Pernai melžėjos iš kiekvienos karvės primelžė po pusšesto tūkstančio kilogramų pieno, o šiemet jos pasiryžo gauti po šešis tūkstančius kilogramų.

Melžėjos [iš kairės] Zita Žiglinskienė, Marytė Sviderskienė, Onutė Pleckienė, Jolanta Olberkienė, Rita Ambrozaitienė, Genė Dambrauskienė, Antanina Kniurienė, Regina Gudaitinė.

K. Jurelės nuotrauka

St. Petersburg, Fla.

Jubiliejiniai metai

Gražus vingiuotas kelias pasilieka praicityje ir jau nebesugrąžinamas... Della Mikalajūnienė jau sulaukė 95 metų garbingo amžiaus. Dienos bėga dideliu spartumu. Gaila, jos gyvenimas darosi nepavydėtinas. Artritas ją vargina ir, deja, ji niekur iš namų nebegali išeiti. Todėl ji daug skaito, o laikraščiai kaip brangus svetys lanko jos namus.

Della savo jubiliejaus sukakties proga įteikė spaudai paramos — "Vilniai" \$200, "Laisvei" \$200 ir "Daily World" \$300. Ji dažnai paremia pažangią spaudą. Ji trokšta, kad šie laikraščiai dar ilgai gyvuotų ir skleistų tiesos žodį išivijoje. Ačiū jai už paramą.

Linkiu mielai draugei stiprybės nugalėti visus sunkumus, geros sveikatos, sėkmės.

Aldona

KULTŪRIETĖS RUOŠIA ŠAUNIUS KUGELIO PIETUS

Pastaruoju laiku mažai turime renginių ir vieni kitų esame išsilgę. Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugija ruošia šaunius kugelio pietus. Netrukis ir skanios vištienos. Kugelį iškeps prityrusi šeiminkė A. Vaitkienė. Minėti pietūs įvyks lapkričio (November) 9 d. 12 val. "Vilnės" salėje.

Prašome visas kultūrietes, taipgi ir abelnai geros valios lietuvius atsilankyti ir nuotaikingai praleisti dieną. O kad nesigailėsite, tai iš anksto sakome, kad šis pažmonys bus daugiau negu šaunus.

*****
Retas radinys

Tarybų Lietuvos archeologai, tyrinėdami šilalės rajone Paragaudžio piliakalnius, apart kitų svarbių radinių, rado Romos imperijos monetą. Niekas negali išaiškinti, kaip ji atkeliavo?

Ex Mainieriai rūpestingai apsvarstė klubo reikalus

Rugsėjo 20 d. įvyko Ex Mainierių Draugiško klubo narių susirinkimas. Atsilankė gana gražus skaičius narių.

Prieš susirinkimo pradžią šaunioji klubo įždininkė A. Vaitkienė, jai talkininkaujant drg. A. Pauliukienei, paruošė skanių užkandžių. Po to buvo dovanų pasidalinimas, kas klubui davė 13 dolelių pajamų.

Pirmą valandą pirm. J. Copin atidarė susirinkimą, paprašė narius atsistoti ir vienos minutės tylo pagerbti mirusios narės drg. U. Juodaitienės atminimą. Sekretorė J. Marazienė perskaitė praeito susirinkimo protokolą, kuris buvo vienbalsiai priimtas.

Valdybos raporte sekretorė pažymėjo, kad ji atlikusi visus darbus, kurie jai, kaip sekretorei, priklauso. Taipgi rašiusi į spaudą iš klubo veiklos. Finansų sekretorius A. Litvinas pažymėjo, kad pusantų metų bėgyje mirė 19 klubo narių, o naujų gauta vos keturi. 14 narių atsilikę duoklių mokėjime, kitais sakant, suspenduoti. Šiuo laiku gerame stovyje narių turime 61.

Ligonių lankymo komisija raportavo, kad rimtai serga drg. M. Vasiliauskiene ir randasi Holy Cross ligoninėje. Taipgi nesveikuoja V. Samuolienė, O. Jokubkienė. Palinkėta ligončms sėkmingo pasveikimo. Pasiūsti užuojautos laiška sergančioms draugėms.

Skaitytas padėkos laiškas nuo velionės U. Juodaitienės dukrų Olgos Martin ir Ruth Cogler už gėles ir dalyvavimą laidotuvėse. Taipgi skaityti E. Drobieienės ir P. Motiečiaus laiška duoklių reikalui.

Nutarta drg. Helen Pajūniene skaityti garbės nare, nes ji daug metų dirbo klubo susirinkimuose prie valgių paruošimo, o dabar yra ligonė ir randasi slaugymo namuose.

Nariai buvo kviečiami dalyvauti Lietuvių Tautinių kapinių jubiliejiname bankete rugsėjo 21 dieną. Taipgi buvo atsišaukta į narius, kurie pageidautų, kad dalyvautų spalio 3 d. JAV-TSSR draugiškumo organizacijos svečių priėmimo bankete.

Sekantis susirinkimas įvyks lapkričio 15 d. 12 val. **Sekr. J. M-nė**

Mirė ir palaidotas Petras P. Gaidam

Čikagiečius pasiekė skaudi žinia, kad Sun City, Arizonoje, nuo širdies smūgio rugsėjo 14 d. mirė Petras P. Gaidam, visų taip pamėgtos ir aukštai vertintos dainininkės Wandos Žalys-Gaidam mylimas vyras.

Prieš virš poros metų abu Gaidam apleido Čikagą ir pastoviai apsigyveno Sun City, Arizonoje. Įsigijo puikią rezidenciją ir jau pradėjo apsiprasti naujoje kolonijoje bei susipažinti su vietos gyventojais. Wandutė ten esančiame senesnio amžiaus žmonių chore dainavo ir buvo tikra pažiba. Tėnykštis sausas ir šiltas oras teikė jiems malonumo.

Velionio Petro staigi ir netikėta, nenujausta mirtis sukrėtė jų jaunikų gyvenimą. Petras mirė, vos sulaukęs 64 m. a., palyginamai dar gana jaunas, dar daug galėjo pasidžiaugti gyvenimu.

Rugsėjo 16 d. velionis buvo pašarvotas tenyškščioj Sunland Lakeside koplyčioj, kur daug naujų pažįstamų atsilankė ir atsisveikino su jų pamėgtu nauju gyventoju, kartu išreiškė gilią užuojautą jo žmonai Wandutei.

Rugsėjo 18 d. velionis buvo atvežtas į Chicagą ir palaidotas Lietuvių Tautinėse kapinėse. Į kapines susirinko didelis skaičius velionio ir jo žmonos asmeninių bei idėjos draugų atsisveikinti su taip brangia asmenybe. Vienuoliktą valandą laidotuvių direktorius Leonardas Bukauskas pasakė ati-

tinkamą kalbą, apibūdindamas velionio gyvenime nueitą gražų kelią ir atliktus žmoniškai naudingus darbus. Taipgi pažymėjo, kad velionis Petras dainavo Roselando Aido chore ir ten užmezgė pažintį su Wandute, o po kiek laiko sukūrė žemos židinj. Taipgi velionis dalyvavo pažangių lietuvių sueigose.

Baigęs kalbą, L. Bukauskas žmonos vardu padėkojo dalyviams už taip gausų atsilankymą ir užkvietė visus sugrįžtuvėms į erdvę Marlone's Landmark restoraną, kur visi buvo pavaišinti ir tuo būdu padėkota už paskutinį kartą patarnavimą mielam Petru Gaidam.

Skaudu buvo žiūrėti į taip giliai sujuodintą ir liūdinčią mielą solistę Wandutę. Visi reišė gilią užuojautą ir prašė ramintis.

Dalyvė

KULTŪRIETES GAUSIAI SUSIRINKO

Rugsėjo 16 d. įvyko Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos narių susirinkimas, į kurį atsilankė gražus būrys narių. Visos buvo gerai nusiteikusios ir pailsėjusios nuo darbo, nes turėjome vasaros pertrauką nuo susirinkimų.

Pirmininkė A. Vaitkienė pasveikino nare ir pradėjo susirinkimą. Sekretorė perskaitė praeito susirinkimo tarimus. Valdyba išdavė raportą iš veiklos. Pranešė, kad

velionės U. Juodaitienės dukros Ruth Cogler ir Olga Martin su padėkos laišku (už dalyvavimą jų mamytės laidotuvėse) įteikė draugijai \$50 dovanų. Jos priminė, kad jų motina labai įvertino draugiją ir sveika būdama daug dirbo, o dabar, kai ji jau nebedirba, tai jos vardu įteikė minėtą dovaną. Draugijos narės reiškia nuoširdžią padėką už dovaną ir išreiškė gilią užuojautą velionės dukroms bei jų šeimoms.

Pranešta, kad rimtai serga draugijos narė Marcella Vasiliauskiene, taipgi Helen Trusk ir V. Samuolienė. Palinkėjo joms sėkmingo pasveikimo.

Nutarta suruošti skoningo kugelio pietus. Kugelį pagamins drg. A. Vaitkienė. Taipgi prie jo, priedu, bus Kentucky bendrovės vištienos. Minėti pietūs bus suruošti lapkričio 9 d. 12 val. "Vilnius" salėje. Į paruošimo komisiją išrinktos šios narės: A. Vaitkienė, Is. Peters, A. Pauliukienė, J. Marazienė. Narės draugijos reikalams sudėjo \$27. Daugiausia prisidėjo A. Dočkienė, įteikdama \$5.

Sekantis susirinkimas įvyks spalio 21 d. 12 val. Prašau visas nares dalyvauti. **Sekr. J. M-nė**

ATSIPRASOME MIKUŽIŲ

Pracitame "Vilnius" numeryje tilpo žinutė po antrašte "Antanina Butkis ruošiasi prie anūko vestuvių". Minėtoje žinutėje sakoma, kad jos anūkas Jonas D. Mikužis yra sūnus Prano ir Geraldinos Mikužių. Čia ir padaryta klaida. Jonas D. Mikužis yra sūnus Jono ir Helen Mikužių. Šiuomi ir atsiprašau abiejų Mikužių šeimų už padarytą jiems nesmagumą, tai yra sukeitimą tėvų vardų.

Linkime Jonui D. ir jo būsimai žmonai Ninai daug laimės ir saulėtų dienų šeimos židinyje, o jo tėveliams Jonui ir Helen džiaugsmo, sulaukusiems marčios. Vestuvės įvyko rugsėjo 13 dieną.

Prie progos linkime jaunųjų močiutei Antaninai Butkienei sėkmingai pergyventi akies operaciją spalio 3 dieną. **Vilniėtė**

Atsiprašome

Pracitame "Vilnius" numeryje, Onos Stakėnienės aprašyme apie A. Zukienės-Navickaitės laidotuves, peršoko raidės ir tilpo, kad Anastazija Zukienė 1975 metais persikėlė gyventi pas kudrą Pauline Miller. Turėjo būti: pas dukrą. Atsiprašome už praleistą klaidą.

Mirus Uršulei Juodaitienei, M. Martin ir V. Preikšui

Reiškiame gilią ir nuoširdžią užuojautą velionių šeimoms, netekus mylimų asmenų.

Liūdime kartu su jumis.

JOANA GRIGAS ir duktė NANCY

SUN CITY, ARIZONA

MIRUS PETER P. GAIDAM

Reiškiame gilią ir nuoširdžią užuojautą velionio žmonai Wandai, sesutei Lorraine Hanson ir jos šeimai, tetai ir dėdei T. ir A. Norville, tetai Florence Tutlis, kitiems giminėms, taipgi kilnios idėjos draugams.

Ir mes liūdime kartu su jumis, netekę kilnaus asmens.

PETER ir STELLA DAPSER BEN ir CARRIE FILECCIA
BERTHA RASINS ANTONIO CURATOLO
MATH ir ALBINA BATUS JOHN WALLER

Mirus Mike Martin

(U. Juodaitienės dukros Olgos vyras, liepos 7 d.)

ir Uršulei Juodaitienei

(liepos 10 dieną)

kurie buvo artimi mano giminaičiai, reiškiau gilią užuojautą Miko žmonai ir dukroms, taipgi Uršulės dukroms ir jų šeimoms. Aš kartu liūdžiu su Jumis.

WALTER DORINAS (San Diego, Calif.)

DETROIT, MICH.

Mirus Anna Demskienei-Dockus

Prisimindama mielą Onutę Demskienę, kurios jautrioji širdis sustojo plakusi 1986 m. liepos 3 d., jos atminimui siunčiu laikraščiu "Vilnis" \$100. Kadangi ji buvo labai veikli pažangiajame judėjime, ypač Detroito Aido chore, ir buvo labai artima bei miela mano asmeninė draugė kai gyvenau Detroit, tad jos pagarbai ir siunčiu laikraščiu minėtą sumą.

Detroitiečiai ir velionė Onutė mane žinojo Adelės Valotkiūtės vardu.

ADELE VINCENT (Accord, N.Y.)

MIRUS

Uršulei Juodaitienei

Reiškiame gilią užuojautą Jos dukroms Olgai Martin ir Ruth Cogler bei jų šeimoms ir kitiems artimiesiems.

Mūsų pažintis su Uršule: ir Jos šeima siekia 1947 metus. Niekad to neužmiršime.

Anna ir S. J. Jokubka

Mirė ir palaidotas

VINCAS KIRVELA

1986 m. rugsėjo 2 d., po sunkios vėžio ligos, mirė visiems gerai žinomas pažangietis Vincas Kirvela, 86 metų amžiaus. Buvo pašarvotas Val Bauža laidotuvių namuose, 1930 - 25th St., Detroit, ir palaidotas rugsėjo 6 d. Woodmere kapinėse prie mirusio brolio Jono Kirvelos.

Velionis gimė 1900 m. balandžio 6 d. Demeikių kaime, netoli Kovarsko, Ukmergės rajone, Lietuvoje. Jo tėveliai buvo Marytė Šimanonė ir Karalis Kirvela. Šeimoje buvo trys sūnūs: Vincas, Kazys ir Jonas bei viena dukra Adelė. Brolis Jonas mirė 1960 metais Detroit, ir palaidotas Woodmere kapinėse. Brolis Kazys mirė Lietuvoje 1980 metais. Sesutė Adelė Bagdonas gyvena Lietuvoje.

Vincas Kirvela lankė mokyklą Vidžiškuose. Prasidėjus Pirmajam Pasauliniam karui, Vincas buvo paimtas į Lietuvos kariuomenę 1920 metais ir paleistas 1922 m. Velionis dirbo įvairius darbus laukose, prie geležinkelio, prie tiltų statymo ir pagaliau 1928 m. kovo mėnesį apledo Lietuvą ir atsidūrė Kanadoje. Išvažiavo po visą Kanadą: Halifax, Winnipeg, Nova Scotia, Montreal, Toronto, ir dirbo įvairius darbus už mažą mokesį. Pagaliau 1942 metais atvažiavo pas brolių Joną į Detroitą ir gavo darbą Chrysler korporacijoje, kur dirbo nuo 1942 m. gruodžio 24 d. iki 1965 m. gegužės 30 d., kai išėjo į pensiją. Velionis buvo nevedęs.

Vincas Kirvela buvo pažangus vyras nuo gimimo dienos iki mir-

ties. Priklausė prie Detroito Lietuvių klubo, LDS 21 kuopos ir prie buvusios ALDL 52 kuopos. Skaitė laikraščius "Laisvė" ir "Vilni" ir buvo uolus tų laikraščių rėmėjas. Tuos laikraščius jis prenumeravo ir savo giminėms Lietuvoje.

Įsisteigus Tarybų Lietuvai, Vincas net keturis kartus važiavo aplankyti savo giminės 1960, 1967, 1974 ir 1980 metais. Jam labai patiko Tarybų Lietuva ir rengėsi ten važiuoti užbaigti savo gyvenimą, bet nelemtoji liga ir mirtis viską užbaigė.

Vincas Kirvela paliko Amerikoje daug giminų, bet jie nebuvo jo artimi draugai. Jo miręs brolis Jonas turėjo dvi dukras Mary Sotock ir Helen Ford bei vieną sūnų Walter Kirvelą; šie trys turi devynis anūkus ir keturiolika proanūkių. Tarybų Lietuvoje velionis Vincas paliko sekančius mylimus giminės: sesutę Adelę Bagdonas, sūnėnus Vladą Bagdoną, Kazimierą ir Henriką Kirvelą, dukterėčias Gražiną ir Ireną.

Laidotuves tvarkė velionio asmeninė įgaliotinė Stefanija Masytė. Karsto nešėjai buvo velionio draugai: Kęstutis Garelis, Albert Stacey, Alfons Rye, Eddie Balchunas, Raymond Lyben ir Chuck Tvaska. Kaip ir visuomet, laidotuvių direktorė Yolanda Bauža Zaparackienė ne tik pasakė gražią atsisveikinimo kalbą, bet ir padėjo visiems dalyviams bei pakvietė visus pietums į Detroito Lietuvių klubą.

Taip užsibaigė Vinco Kirvelos gyvenimas. Tėbūna jam lengva žemelė amžinai ilsėtis Woodmere kapinėse prie savo broliuko.

Prašome nemirti

Š. m. spalio 2 d. lietuvių radijo valandėlės direktorius Algis Zaparackas ir jo žmona Yolanda Bauža-Zaparackas (Val Bauža laidotuvių įstaigos savininkė) išvažiuoja į savo tėvų ir savo gimtą Lietuvą. Sakė, važiuoja su kitais turistais ir bus namie spalio 16 dieną.

Nors radijo valandėlę ir laidotuvių reikalus prižiūrės Algio Zaparacko tėvelis Antanas Zaparackas, bet būtų gerai ir prašome, kad niekas nemirtų, iki sugrįš Yolanda Zaparackienė iš Lietuvos.

Beje, Algis ir Yolanda Zaparackai važiuoja į Lietuvą ne tik jų ir giminės aplankyti, bet ir paminti savo vedybinių gyvenimo dešimties metų sukaktuves.

Stefanija

ANASTAZIJA ŽUKIENĖ (NAVICKAITĖ)

Mirė 1986 m. liepos 9 dieną Scottville, Michigan. Gimė Lietuvoje 1889 m. sausio 1 dieną. Į šią šalį atvyko 1910 metais. Apsigyveno New Kensington, Pa. Tais pačiais metais susituokė su Fortunatu Žuku, kuris mirė 1965 metais.

Abu Žukai 1943 metais apledo ūkį Scottvillėje ir pasistatė namus Ludington, Mich. Ten velionė išgyveno iki 1975 metų. Vėliau persikėlė gyventi pas dukrą Paliną Miller, Scottville.

Velioniai buvo pažangios minties, priklausė prie LLD, Mason County ir Lietuvių Ūkininkų draugijos, Mason County. Skaitė pažangius laikraščius ir juos finansiniai rėmė.

Paliko giliame liūdesyje dvi dukras — Frances Lapėnienę ir Pauliną Miller, gyvenančias Scottville, Mich., penkis anūkus, 15 proanūkių ir du pro-proanūkius.

Palaidota liepos 12 d. Brookside kapinėse, Scottville, Mich.

Nuliūdusios dukros PAULINA MILLER,
FRANCES LAPĖNIENĖ ir šeimos

RŪPESTINGAI APTARTI "VILNI" LIEČIANTYS REIKALAI

Rugpiūčio 17 d. buvo sukviestas "Vilnies" direktijos posėdis, kuriame buvo rūpestingai aptarti laikraštį liečiantys reikalai. Kadangi "Vilnis" turi Tarybų Lietuvoje gana gražų skaitytojų ir iki šiol laikraščiai buvo siunčiami paprastu paštu, tai iki jie pasiekdavo skaitytojus, kartais užtrukdavo porą mėnesių ir net daugiau, nuo dabar "Vilnis" bus siunčiama oro paštu ir, galimas daiktas, skaitytojus pasieks tik už savaitės. Tai svarbu, kad kuo daugiau talpintume vietos žinių ir kad tenykščiai skaitytojai greičiau sužinotų kas veikiama mūsų šalyje, ypač Čikagoje.

Redakcija pasiaiškino dėl kelių numerių suvėlavimo. Reikia tikėtis, kad ateityje laikraštis pastoviai lankys savo skaitytojus.

Sekantis posėdis įvyks rugsėjo 26 d. 1 val. popiet savoje salėje. Bus nutiesti veiklos planai, ypač kaip ir nuo kada pradėsime vėjų užsibaigusį prenumeratų atnaujinimui ir naujiems skaitytojams gauti.

Visi dalyviai skirstėsi gerame ūpe ir buvo dėkingi mielam svečiui, kuris dalyvavo minėtame posėdyje.

Sekr. J. M-nė

ALFONSAS PATECKAS PATENKINTAS

Viešnagė Tarybų Lietuvoje

Teko susitikti drg. Alfonsą Patecką, kuris buvo ką tik grįžęs iš viešnagės Tarybų Lietuvoje. Jis sakė, kad esąs labai patenkintas savo apsilankymu. Susitikęs sesute, jos šeima ir eilę kitų giminų bei buvusių jaunų dienų draugų. Lankėsi Panevėžyje, kur gyvena jo sesutė ir jos šeima. Taipgi jis priminė, kad Vilnius labai pagražėjęs.

Perdavė man linkėjimus nuo Eidukaityčių ir kitų pažįstamų. Po malonaus pokalbio įteikė \$20 "Vilnies" paramai.

Taipgi teko sušnekti su rackfordiene, Lietuvoje buvusia farmacistė Onute Dubraitė. Ji sakė, kad apsilnakė Lietuvoje šeštą kartą, bet šia viešnagė ji daugiausiai prekin-ta.

Smagu, kad ekskursantai taip gražiai atsiliepia apie dabartinę Lietuvą.

Vilnietė

MIELI SVEČIAI IŠ TARYBŲ LIETUVOS

Rugsėjo 8 d. į "Vilnies" įsteigta buvo atsilankę malonūs ir didžiai gerbiami svečiai iš Tarybų Lietuvos, būtent: Vytautas Merkys — istorijos mokslų daktaras; Vladas Bagdonas — Vilniaus Jaunimo teatro aktorius; Juozas Aputis — rašytojas. Svečiai apžiūrėjo "Vilnies" įteigą, spaustuve, salę, redakcijos kambarius ir pasikalbėjo su vilniečiais, pasirinko senos laidos knygu. Palinkėjo vilniečiams testį tą nelengvą, bent šiuo laiku, darbą.

Svečiai sakė, kad atvykę rugsėjo pradžioje ir pabus ištisą mėnesį.

Buvo labai malonu susitikti ir pasikalbėti su taip garbingais svečiais iš senosios Tėvynės.

J. M-nė

VOLLIE JANKEL SUSIŽEIDĖ

Gavome nesmagią žinią, kad mūsų veikloji LDS darbuotoja VOLLIE JANKEL (Juskaitė) besidarbuodama po namus, lipdama laiptais paslydo ir krisdama skaudžiai susižeidė. Tiek smagu, kad velesnės žinios pasiekė mus, jog sėkmingai sveiksta ir reikia tikėtis, kad vėl grįš prie savo (mokytojos) darbo.

Antanas

PRIEŠ ŠEŠERIUS METUS MIRĖ JUOZAS BUDRIS

Rugsėjo 24 d. sukaks šešeri metai, kai negailestinga mirtis užgesino šviesaus gyvenimo Juozo Budrio gyvybės liepsnelę. Juozas buvo vienas iš nuosirdžiausių pažangiečių, "Vilnies" įstaigos prižiūrėtojas. Jis visiems ištiesdavo pagalbos ranką. Ne tik tvarkė namo reikalus, bet dažnai mes jį matėme talkininkaujant ir spaus-tuvėje bei raštinėje. Gal už tai jis buvo visų "Vilnies" darbininkų taip mėgiamas.

Nors jau šešeri metai, kai jo nėra mūsų tarpe, bet jo vardas dažnai su pagarba minimas ir jo gražūs darbai pasilieka tinkamu pavyzdžiu visiems.

Lai jam būna ramu ilsėtis Lietuvių Tautinėse kapinėse, o mes minėsime jo vertingus darbus ir aplankysime jo kapą, prisimindami, kad jo asmenyje "Vilnis" neteko ištikimo ir atsidavusio draugo, kurio negalima pavaduoti.

Vilnietė

DETROIT, MICHIGAN

NUOŠIRDI PADĖKA VISIEMS

1986 m. rugsėjo (Sept.) 2 d. mirė VINCAS KIRVELA nuo skaudžios ligos, Heritage ligoninėje. Buvo palaidotas rugsėjo 6 d. Woodmere kapinėse prie mirusio brolio Jono. Kadangi Vincas Kirvela būdamas sveikas paskyrė mane jo asmenine įgaliotine, man reikėjo jį prižiūrėti sergant, o vėliau palaidoti, ir tam reikėjo daug draugų, kurie man pagelbėjo.

Visiems, suteikusiems bile paslaugas laike šermenų ir laidotuvių, ir visiems, kurie išreiškė savo užuojautas ir linkėjimus laike jo sirgimo, šiucni noriu išreikšti širdingą padėką.

Nuoširdus dėkui Yolandai Zaparackienei už nepaprastai gražią prakalbą laidotuvių kopyčioje ir kapinėse; grabnešiams Kęstučiui Garelui, Alfons Rye, Albert Stacey, Eddie Balchūnui, Raymond Lyben ir Chuck Tvaskai; Detroito Lietuvių klubui už suteiktą vietą pietums; laidotuvių direktorei Yolandai Zaparackienei už suteiktą pagalbą ir gražų tvarkymą laidotuvių; visiems už gražius gėlių vainikus ir puokštes; John Smith ir Tony Vasaris už pagalbą klube laike pietų; visiems už dalyvavimą šermenyse ir laidotuvėse, ir visiems, bet kuo prisidėjusiems prie Vinco Kirvelos palaidojimo.

Asmeninė įgaliotinė STEFANIJA MASYTĖ

Mirę LDS nariai

Nuo gegužės 13 d. iki liepos 15 d. mirę šie LDS nariai:

Veronika M. Johnston, 73 m. a., 157 kp. narė, Treveskyn, Pa.

Patricia Valauskis, 85 m., 139 kuopos narė, Chicago, Ill.

Joseph White, 94 m., 1 kuopos narys, Ozone Park, N.Y.

Albert Pifel, 75 m., 73-os kuopos narys, Akron, Ohio.

Anna Dockus, 94 m., 21-os kuopos narė, Detroit, Mich.

Victor Preikša, 86 m., 76 kuopos narys, Chicago, Ill.

Adclė Kumpan, 71 m., 6 kuopos narė, Binghamton, N.Y.

PRIEŠ ŠEŠERIUS METUS MIRĖ JUOZAS BUDRIS

Rugsėjo 24 d. sukaks šešeri metai, kai negailestinga mirtis užgesino šviesaus gyvenimo Juozo Budrio gyvybės liepsnelę. Juozas buvo vienas iš nuoširdžiausių pažangiečių, "Vilnius" įstaigos prižiūrėtojas. Jis visiems ištiesdavo pagalbos ranką. Ne tik tvarkė namo reikalus, bet dažnai mes jį matėme talkininkaujant ir spaustuvėje bei raštinėje. Gal už tai jis buvo visų "Vilnius" darbininkų taip mėgiamas.

Nors jau šešeri metai, kai jo nėra mūsų tarpe, bet jo vardas dažnai su pagarba minimas ir jo gražūs darbai pasilieka tinkamu pavyzdžiu visiems.

Lai jam būna ramu ilsėtis Lietuvių Tautinėse kapinėse, o mes minėsime jo vertingus darbus ir aplankysime jo kapą, prisimindami, kad jo asmenyje "Vilnis" neteko ištikimo ir atsidavusio draugo, kurio negalima pavaduoti.

Vilnietė

PRISIMINUS ADELĘ ZIKSIENĘ

Rugsėjo 17 d. sukanka 5 metai, kai nenujaustai ir netikėtai sustojo plakusi Adelės Zikšienės jautrioji širdis. Velionė, ilgus metus gyvendama Čikagoje, pavyzdžingai ir daug veikė pažangių lietuvių šeimoje. Jaunose dienose dainavo

choruose. Buvo pirmoji Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos protokolų sekretorė. Padedavo padirbėti "Vilnius" ir kitų pažangių organizacijų renginiuose. Jos gyvenimo draugas, vyras velionis Kazimieras Zikas daugelį metų ėjo "Vilnius" bendrovės direktorių tarybos nario pareigas. Buvo šaunus piešėjas, tai, reikalui esant, paruošdavo puikius skelbimus ir kitka.

Nors jų jau nėra mūsų tarpe, bet jų atlikti naudingi visuomeniški darbai pasiliko neužmiršti ir likę draugai dažnai juos prisimena.

Lai jiems būna ramu ilsėtis Kalifornijos žemėje, toli nuo Čikagos. Mes jų atminimą aukštai vertiname.

Vyšnutė

Mirę lietuviai

— Rugsėjo 15 d. mirė kunigas Juozas Baleckas, 81 m. Gimė Lietuvoje, Linkuvos mieste. Į JAV atvyko 1946 metais. Palaidotas rugsėjo 18 d. Kazimierinėse kapinėse.

— Rugsėjo 20 d. mirė Teofilė Zalnierūnienė (Sužiedelytė), 86 metų amžiaus. Pastaruoju laiku gyveno St. Petersburg. Liūdi dvi dukros, sūnus ir jų šeimos. Palaidota rugsėjo 25 d. Memorial Park kapinėse, St. Petersburg, Fla.

— Rugsėjo 4 d. mirė Marija Rimkienė (Zoromskaitė), 85 m. a. Gimė Lietuvoje, Kuršėnuose. Ilgus metus gyveno Raseiniuose. Šioje šalyje išgyveno 37 metus. Liūdi sūnus ir keturios dukterys bei jų šeimos. Palaidota rugsėjo 8 d. Kazimierinėse kapinėse.

— Rugsėjo 30 d. mirė dr. Jonas Žemaitis, 79 m. a. Gimė Lietuvoje, Raseinių rajone, Girkalnio apylinkėje, Petkūniškės viename. Į JAV atvyko 1949 metais. Liūdi duktė, du sūnūs ir jų šeimos. Palaidotas rugsėjo 2 d. Ascension kapinėse, Libertyville, Ill.

— Rugsėjo 8 d. mirė dr. Stasė Tučienė (Sarmavičiūtė), 72 m. a.

Gimė Lietuvoje. Liūdi duktė ir jos šeima, brolis ir trys seserys bei jų šeimos. Palaidota rugsėjo 10 dieną Ascension kapinėse.

— Rugsėjo 6 d. mirė Viktorija Melinienė (Jasiūnaitė), 91 m. a. Gimė Lietuvoje, Biržų rajone. JAV-se išgyveno 36 m. Paliko giliame nuliūdime sūnus Anicetas Lietuvoje. Palaidota rugsėjo 9 d. Kazimierinėse kapinėse.

— Rugsėjo 14 d. mirė Marija Tumienė, sulaukusi pusės amžiaus. Liūdi dvi dukros ir brolis. Palaidota rugsėjo 17 d. Kazimierinėse kapinėse.

— Rugsėjo 14 d. mirė Veronika Milušauskaitė, 80 m. a. Gimė šioje šalyje. Liūdi vyras ir giminės. Palaidota rugsėjo 18 d. Kazimierinėse kapinėse.

— Rugsėjo 9 d. mirė Vytautas Beinarauskas, 62 m. a. Gimė Lietuvoje, Panevėžio rajone, Naujamiesčio apylinkėje. JAV-se išgyveno 37 m. Liūdi žmona, sūnus, keturios dukterys ir jų šeimos, du broliai JAV-se ir du Lietuvoje, ir dvi seserys bei kiti giminės. Palaidotas rugsėjo 11 dieną Kazimierinėse kapinėse.

— Rugsėjo 7 d. mirė Minnie Klikna (Razaitė), 91 m. a. Gimė Lietuvoje. Liūdi duktė, sūnus ir jų šeimos. Palaidota rugsėjo 11 d. Kazimierinėse kapinėse.

— Rugsėjo 10 d. mirė Bronius Acalinas, 72 m. a. Gimė Lietuvoje. JAV-se išgyveno 37 m. Liūdi duktė, du sūnūs ir jų šeimos. Palaidotas rugsėjo 13 dieną Kazimierinėse kapinėse.

DETROIT, MICH.

Mirus Anna (Demskienei) Dockus, Barbarai Klimas ir Sophie Nakas

Su giliu gailėsčiu prisimenu šias mielas drauges. Jų artimiesiems, giminėms ir kilnios idėjos draugams draugams reiškiu gilią ir nuoširdžią užuojautą.

MARY GINAITIS (Santa Clara, Calif.)

SUN CITY, ARIZONA

MIRUS PETER P. GAIDAM

Reiškiame gilią ir nuoširdžią užuojautą velionio žmonai Wandai, sesutei Lorraine Hanson ir jos šeimai, tetai ir dėdei T. ir A. Norville, tetai Florence Tutlis, kitiems giminėms, taipgi kilnios idėjos draugams.

Mes kartu liūdime, netekę kilnaus asmens.

WALTER SLENCH
DONALD SLENCH ir šeima
LINDA SANTWIRE ir šeima

SUN CITY, ARIZONA

MIRUS PETER P. GAIDAM

Reiškiame gilią, nuoširdžią užuojautą velionio žmonai Wandai, sesutei Lorraine Hanson bei jos šeimai, tetai ir dėdei T. ir A. Norville, tetai Florence Tutlis, kitiems giminėms, taipgi kilnios idėjos draugams.

Ir mes liūdime kartu su jumis, netekę kilnaus asmens.

JOHN FEIZA	FRANK MIKUŽIS
ADELĖ DOČKIENĖ	ANNA KANE
ANNA KRISIKEN	DOROTHY WALKER
TEX ZEBRAITIS	HELEN BORDNER
AL. KALENDA	CARL WALTER
G. MIKUŽIS	WALTER SLENCH

SUN CITY, ARIZONA

MIRUS PETER P. GAIDAM

Reiškiame gilią, nuoširdžią užuojautą velionio žmonai Wandai, sesutei Lorraine Hanson bei jos šeimai, tetai ir dėdei T. ir A. Norville, tetai Florence Tutlis, kitiems giminėms, taipgi kilnios idėjos draugams.

Mes kartu liūdime, netekę kilnaus asmens.

ALFONSAS PATECKAS	HELEN TRUSK
JONAS PATECKAS	STELLA CHAPAS
VINCE POVILONIS	NOREEN BRIGGS
EDWARD JAKUŠKA	M. WASEL
F. VAITKUS	F. JORDAN
A. VAITKUS	E. JORDAN
P. MALINAUSKIENĖ	A. LITVINAS
J. MARAZIENĖ	J. URBIKAS
ALDONA ZEKAS	M. URBIKAS

Nuoširdi padėka už suteiktas paslaugas laidojant URŠULĘ JUODAITIENĘ

Neribotai skaudėjo širdis netekus mylimos motinos, bet mirusią turėjome palaidoti, o tam reikėjo plačios visuomenės paslaugų. Jų susilaukėme gana daug, nes velionė mamytė visą savo gyvenimą skyrė darbo žmonių reikalų gynimui.

Reiškiame gilią ir nuoširdžią padėką visiems, o visiems, kurie lankė ją sergant ir dalyvavo šermentyse ir laidotuvėse liepos 12 d., už gyvų gėlių vainikus ir puokštes, už išreikštas užuojautas asmeniškai ir per spaudą, muzikui George Kwain už grojimą vargonais, solistei Helen Bordner už momentui pritaikintas dainas, Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos narėms už garbės sargybą; Steve ir Sharon Rosenbaum už pasakymą atitinkamos kalbos ir eilėraščių, anūkams, kurie nešė velionės karstą, Julijai Marazienei už tinkamą aprašymą laidotuvių eigos velionės taip gerbto ir puoselėto laikraščio "Vilnis" skiltyse, laidotuvių direktoriui Povilui J. Ridikui už sąžiningą ir mandagų patarnavimą laidojant mūsų mylimą mamytę. Nuoširdus dėkui visiems, suteikusiems bet kurią paslaugą mums labai brangiai asmenybei.

Laikraščiu "Vilnis" įteikiame \$50 dovanėlę.

Dukros RUTH COGLER, OLGA MARTIN
ir jų šeimos

KETVIRTADIENIS, RUGSĖJO (SEPTEMBER) 25, 1986

KETVIRTADIENIS, SPALIO (OCTOBER) 2, 1986